

Politiek pagina 2

Binnenstedelijke **herverkaveling** wordt waarschijnlijk wettelijk geregeld. Momenteel lopen er al proeven met vrijwillige kavelruil.

Economie pagina 4

Velsen heeft het **contract** met BAM Utiliteitsbouw voor de uitvoering van een grote renovatie van het stadhuis met onmiddellijke ingang opgezegd.

Economie pagina 5

Onderzoekinstellingen, bouwbedrijven en toeleveranciers ontwikkelden met geld van de Europese Unie de **GE20 mapping tool**.

Techniek pagina 6

Betonstraatstenen en -banden met reflecterende eigenschappen verhogen de **veerkracht** bij duisternis.

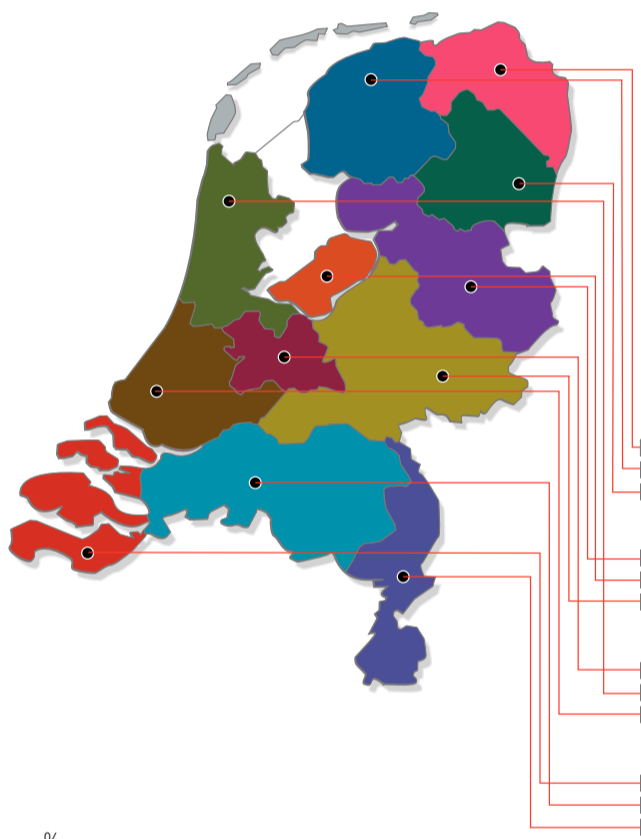
EIB-onderzoek

MARKT

MARKT

Bouw als geheel voor het eerst in de rode cijfers

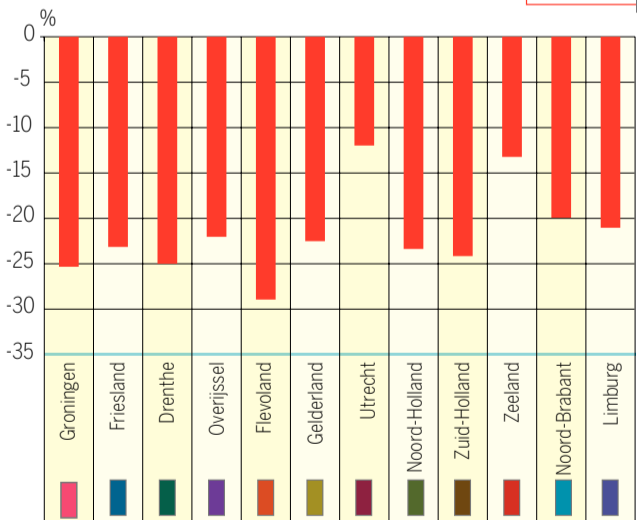
EIB: Alarmerende resultaten

	Niveau miljoen €			Mutaties (%)	
	2012 ¹	2013 ²	2014 ²	2013 ²	2014 ²
Noord					
Groningen	491	385	375	-21½	-3
Friesland	597	535	485	-10	-9½
Drenthe	345	260	310	-24½	19
Oost					
Overijssel	921	830	810	-20	-10
Flevoland	325	310	310	-18	-5
Gelderland	2.210	1.885	1.875	-4½	-15
West					
Utrecht	1.217	1.170	1.085	-4	-7
Noord-Holland	2.371	2.365	2.270	-½	-4
Zuid-Holland	3.026	2.665	2.650	-12	-½
Zuid					
Zeeland	508	390	315	1½	-23
Noord-Brabant	2.622	2.470	2.335	-9½	-6
Limburg	945	910	905	-15	-4
Nederland	15.578	14.175	13.725	-9	-3

1 Voorlopige cijfers
2 Raming. Verschillen in optelling door afronding

Bron: EIB

Terugval in regionale bouwproductie tijdens de crisis

Marc Doodeman

Amsterdam - De bouw is in 2012 als sector voor het eerst in de rode cijfers beland. De resultaten van alle bedrijven bij elkaar opgeteld waren negatief.

Dat blijkt uit onderzoek van het Economisch Instituut voor de Bouw (EIB) dat vandaag wordt gepresenteerd. "Een alarmerende situatie", zegt Taco van Hoek in een interview in deze krant. De marges dalen al sinds 2008, maar in 2012 versneld. "Iedereen denkt met de bouw gaat het toch slecht, dat is geen

nieuws. Maar het gaat in stappen, zodat we er minder van schrikken. Maar met de bouw gaat het veel slechter dan met andere bedrijfstakken. Het is uitzonderlijk dat een sector qua winstgevendheid in de min zit. Het is echt een punt van zorg." Dat het water behoorlijk aan de lippen staat, zie je volgens Van Hoek aan de werkgelegenheidsontwikkeling. Afgelopen jaar verdween maar liefst 8 procent van de banen; dat zijn 27.000 voltijdse arbeidscontracten. In totaal loopt de werkloosheid dit jaar op tot 80.000. "We hadden verwacht dat er flinke klappen in de werkgelegenheid zouden vallen, maar het is nog sterker teruggevallen dan we hadden gedacht.

De uitstoot van arbeid is ongekend groot", aldus Van Hoek. Dat heeft grotendeels te maken met de almaar afkalkende productie van nieuwbouwwoningen. Afgelopen jaar zakte de de nieuwbouwproductie met 11,5 procent weg, dit jaar volgt naar verwachting een daling van nog eens 7 procent.

Hoop

Toch gloort er hoop. Van Hoek verwacht dat 2014 "een jaar van positieve berichten" wordt en de bouw uit het dal komt. Verkopen, vergunningen en orderportefeuilles hebben alle de weg omhoog gevonden. Vanaf volgend jaar wordt een krachtig herstel van de wo-

ningbouw verwacht. In 2015 groeit het aantal opgeleverde nieuwbouwwoningen met 17 procent, de jaren erna wordt 10 procent groei verwacht. Hoe de winstgevendheid zich in 2013 heeft ontwikkeld, durft Van Hoek niet te zeggen. Wel verwacht hij dat 2014 een beter jaar wordt en de resultaten van de bouwbedrijven gemiddeld weer zullen stijgen. "Dat mag ook wel na wat we achter de rug hebben." De totale bouwproductie blijft dit jaar nog steken op een krimp van -0,5 procent. Vorig jaar kromp de bouwsector met 4,5 procent. Vanaf 2015 stijgt de productie met 4 procent. > PAGINA 3: INTERVIEW MET TACO VAN HOEK

Lansingerland en Rotterdam staken bouwconcurrentie

Thomas van Belzen

Rotterdam - De gemeenten Rotterdam en Lansingerland gaan elkaar niet langer beconcurreren met bouwplannen. Neprom-directeur Jan Fokkema plaatst daar grote vraagtekens bij. "Ik ben benieuwd wat de Autoriteit Consument en Markt hiervan vindt."

Ruim 25.000 nieuwbouwwoningen gaan niet door in Rotterdam en omgeving. Zeventien ontwikkelaars en vijftien gemeenten zijn dat gisteren overeengekomen. Jan Fokkema, directeur van de vereniging van projectontwikkelaars Neprom, juicht regionale afstemming toe, maar verbaast zich over schrappannen aan de noordkant van de regio. "Daar is de potentiële vraag juist relatief hoog. Ruimtelijke kwaliteit is hier kennelijk niet leidend, maar het bewust creëren van schaarste." In het bijzonder is Fokkema verbaasd over de afspraak tussen Rotterdam en Lansingerland: concurrentie tussen bouwprojecten zullen zij voortaan vermijden. Fokkema: "Beide gemeenten verkopen grond en opereren dan gewoon als onderneming. Ik ben geen jurist, maar concurrentie beperken vanuit bedrijfsmatige overwegingen mogen gemeenten niet." Het is een grijs gebied, erkent de directeur van Neprom. "Vanuit publieke belangen of ruimtelijke overwegingen moet je afwegingen maken waar je wel en niet bouwt. Grondopbrengst mag daarbij geen rol spelen." Tymon de Weger, wethouder in Lansingerland, meent dat Fokkema de plank mislaat. "Dit gaat over het vermijden van concurrentie tussen twee gemeenten en niet tussen twee bedrijven." De wethouder legt uit dat de afspraak vooral gaat over twee projecten: het Westpolder Bolwerk en het Rotterdamse project Park Zestienhoven. "Daar bouwen we minder, omdat we elkaar niet meer op de lip willen zitten." Vooral Rotterdam is bang dat te forse nieuwbouw in Lansingerland de herontwikkeling van Rotterdam-Zuid in de weg staat: "Zij vrezen dat wij de stad leegzugen. Of wij niet onnodig schaarste creëren? Nee. De wereld is echt veranderd."

> PAGINA 2: VERVOLG

> PAGINA 2: INTERVIEW MET BURGEMEESTER KOOS KARSSSEN VAN MAASLUIJS

ADVERTENTIE

VLOERVERWARMING HUREN?
ANDREWS SYKES KLIMAATVERHUUR
andrewssykes.nl
0800 5 200 200